

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Defunata”, „Doina”, „Economia”
Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oltiana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlătneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VI.

Sibiu, 3 Septembre 1904.

Nr. 36.

Criza.

— Problema Băncilor în fața crizei. —

Seceta care a bântuit în anul acesta nu numai la noi în țară și în celelalte state locuite de Români, ci aproape în Europa întreagă, a creat pentru întreg continentul nostru o situațiune preste măsură critică, ale cărei urmări desastroase de present nici nu pot fi încă prevădute ci se vor simți abia în viitor în întreaga lor gravitate.

Abia în anii din urmă statele europene, și în deosebi și monarchia noastră, au avut să treacă prin o crisă financiară destul de serioasă, dar urmările acesteia au fost resimțite în cercuri relativ restrinse, încât, spre exemplu, cu toate dificultățile ivite în lumea financiară, stările și instituțiile economice ale poporului nostru, aproape întru nimic nu au fost împedecate în dezvoltarea lor normală, ci din contră au făcut chiar progrese însemnate.

Criza de astăzi însă are un caracter cu mult mai grav din cauza că atinge baza principală a vieții economice: *producțiunea agricolă*, și prin aceasta devine un pericol și un rău general. În deosebi la poporul nostru, care până astăzi este încă lipsit de industrie și comerț, și pentru care prin urmare agricultura este singurul izvor al mijloacelor de trai, deci unica basă a existenței sale fizice, — criza creată prin seceta din anul acesta, ia dimensiuni preste măsură îngrijitoare și presintă caracterul unui adevărat desastru național.

A fost încă un noroc, că poporul nostru în cea mai mare parte locuiește între munți, unde seceta nu a fost resimțită atât de cumplit ca la șes, dar și în munți lipsa de nutreț va crea țăranilor și păstorilor români o situațiune preste măsură gravă, și astfel toată

nădejdea noastră de scăpare avem să o punem numai în vitalitatea, în puterea de rezistență și în bunul cumpăt al poporului nostru.

Cu un lucru trebuie să fim în curat dela început: că ajutor și scăpare numai dela noi înși-ne avem să așteptăm. Statul, în vederea lipselor mari și generale, nici dacă ar voi nu va pute să saneze situațiunea, și din ajutorul ce-l va pute da de sigur nu poporul nostru va avea partea leului. Prin urmare concursul ce-l putem aștepta din această parte în ori-ce cas va fi atât de neînsemnat, încât vom lucra în interesul propriu dacă nici nu vom conta la el și vom căuta să ne ajutăm din forțele noastre proprii.

În această acțiune de ajutor propriu ce situațiunea dată o impune poporului nostru, rolul principal și conducător cade în sarcina Băncilor românesce, nu numai în urma faptului că au mari datorințe morale față cu poporul care le-a creat și susține, ci mai ales și din cauza mai mult materială că Băncile sunt angajate în această crisă cu interesele lor cele mai vitale și că aceste interese sunt identice și solidare cu interesele clientelei lor. De aceea nici nu încapă îndoială că Băncile românesce numai în acel cas vor pute trece fără avarii grave prin valurile acestei crize, dacă le va succeda a scăpa cercurile largi ale poporului nostru de pericolele ce le amenință.

Credem deci că în situațiunea dată conducătorilor Băncilor noastre li-se impune în mod imperios datorința de a studia în cercul lor de activitate stările create prin seceta din vară, de a cumpăni și apreția încă de acum urmările ce aceste stări le vor pute avea în viitorul apropiat, de a căuta și stabili mijloacele de apărare contra neajunsurilor ce amenință și de a organiza apoi pe aceste baze acțiunea de ajutor propriu atât pentru salvarea intereselor lor proprii cât și pentru

ocrotirea clientelei lor periclitate în bazele existenței sale.

Nici decât nu ne gândim la o acțiune mai mult sau mai puțin platonice în acel înțeles ca Băncile prin conducătorii și agenții lor sau pe alte căi să caute a influența prin sfaturi și învățături asupra clientelei lor, indemnându-o să-și impună economii, să nu-și vândă vitele, să-și procure alte soiuri de nutreț, și alte asemenea. Ori-cât de importantă ar fi o asemenea acțiune și ori-cât de bune rezultate s'ar pute realiza prin inaugurarea ei, credem totuși că nu cade în competența Băncilor și că acestea nu numai că nu sunt chemate dar nici nu prea posed condițiunile indispensabile pentru a se valida cu succes pe acest teren mai mult pedagogic. Acest rol voim să-l lăsăm cu totul în sarcina sfetnicilor naturali ai poporului, în sarcina școlii și bisericii și în a reuniunilor economice și culturale.

Rolul Băncilor în situațiunea de astăzi poate fi numai căutarea și procurarea mijloacelor materiale de cari va avea trebuință poporul nostru în lupta grea ce îl așteaptă și în care luptă vedem expuse deopotrivă interesele vitale ale institutelor financiare cât și bazele de existență ale clientelei lor.

Spre a pute organiza o acțiune serioasă de apărare pentru această crâncenă luptă economică, trebuie să fim în curat înainte de toate cu situațiunea în care ne găsim și în care vom fi puși în viitorul apropiat, și anume va trebui să ne dăm seamă de aceea că în cari relațiuni dintre bănci și clientela lor se vor manifesta urmările crizei, cu alte cuvinte cari ramuri de afaceri vor suferi schimbări în mersul lor normal, ce întindere vor pute lua aceste înriurințe anormale și ce fel de remedii se pot crea și întrebuința cu folos real în mod de a preveni eventualele urmări dezastruoase ale conturbării organismului și funcționării regulate a institutelor noastre financiare.

Aceasta este în realitate problema înaintea căreia sunt puse astăzi Băncile noastre, și totul depinde acum dela priceperea cu care vom ști aprepia situațiunea dată și vom pute preveni eventualele urmări dezastruoase ce din această situațiune se vor desvolta.

Nu putem accentua în destul că este o datorință dintre cele mai serioase ale conducătorilor Băncilor noastre, ca să se ocupe în mod cât mai temeinic de studierea acestei probleme și să nu aștepte ca evenimentele critice de cari ne apropiăm și cari astăzi nu mai pot fi depărtate, să-i găsească nepregătiți, pentru-că astăzi, prin bun cumpet, se

vor pute preveni multe rele cari ulterior, când vom fi puși în fața faptelor nealterabile, nu se vor mai pute împiedeca.

Se înțelege că, la rëndul nostru, nici noi nu vom negligea problema de care vorbim, dar ne vom pute ocupa de ea numai în liniamente generale, mai mult din punct de vedere principial și teoretic, pentru-că criza și urmările ei se vor manifesta în cercul de activitate aproape a fie-cărei Bănci în alte și diferite forme și condițiuni, și astfel și remediile practice ce vor fi de luat, vor trebui să se acomodeze împrejurărilor și prin urmare nu vor pute fi identice pentru totalitatea institutelor noastre financiare.

Remâne deci în sarcina conducătorilor singuraticelor Bănci, ca cele ce le vom expune în general, să le adegueze și întocmească în mod practic situațiunii particulare în care se va găsi institutul lor.

În ori-ce cas însă, întreaga acțiune ce o vor inaugura Băncile noastre în vederea crizei economice, va trebui să se conducă în primul rënd și necondiționat de principiu, că instituturile românesce din țeară nu sunt și nu le este permis să fie întreprinderi de pură speculațiune, și astfel în toată lucrarea lor au să țină cont nu numai de ceea-ce reclamă interesele lor momentane și particulare, ci trebuie să aibe în vedere și interesele mari și superioare ale totalității clientelei lor, care nu este alta decât poporul nostru: creatorul și susținătorul tuturor Băncilor românesce din țeară.

Bilanțul societăților pe acțiuni — bilanț de câștig.

(După H. Rehm, Die Bilanzen der Actiengesellschaften etc. de —n.)

Legea comercială germană, austriacă și ungară, cunoaște următoarele soiuri de bilanțuri:

1. *Bilanț de deschidere, de fondare* (Eröffnungs-, Gründungs-Bilanz) care se face la deschiderea unei afaceri. Fie-care comerciant este obligat după § 26 al Legii comerc. ung. să facă la deschiderea negoțului său un inventar și un bilanț. Că ori-ce societate pe acțiuni este comerciant, reiese din § 4 (alineia 1) al L. C. care sună astfel: „dispozițiunile cari privesc pe comercianți se aplică și față de societățile comerciale” iar § 61 înșiră următoarele categorii de societăți comerciale: societățile colective, societățile comandite, societățile pe acțiuni și asociațiunile.

Inventarul și bilanțul prim sunt a se face îndată după introducerea societății pe acțiuni în registrul firmelor, adecă la începerea activității, nu însă mai curând, pentru-că numai dela această dată se consideră societatea ca existentă în baza § 160 al L. C.

2. *Bilanțul anual* este prevădut în aceiaș alineă a § 26, prin următoarea dispozițiune: „un astfel de inventar și un astfel de bilanț sunt a se face de aci înainte în fie-care an”.

Alte bilanțuri legea noastră com. nu prevede, pe când legea com. germ. mai cunoaște trei feluri de bilanțuri:

- a) un bilanț provisor (Zwischenbilanz) sub care înțelege bilanțul unei societăți pe acțiuni stabilit pentru un alt timp, în decursul unui an de afaceri, adică nu pentru începerea sau finea anului. Legea com. germ. ce e drept nu impune facerea lui, dar face amintire de el în § 240.
- b) bilanțul de lichidațiune, care se poate distinge în bilanț pentru deschiderea lichidațiunii și bilanț anual de lichidațiune, prescris de § 299 al legii com. germ.
- c) un alt fel de bilanț este după legea com. germ. § 240 II și I bilanțul anticipat de lichidațiune, din care se poate orienta dirigentul sau conducătorul, dacă s'a perdut deja jumătate din capitalul fundamental, sau dacă capitalul peste tot nu acopere datoriile, pentru a convoca în cazul prim adunarea generală, în cazul al doilea a însănu concurs.

Legea com. ung. conține în privința aceasta în § 187 următoarele dispozițiuni: „îndată ce din socoteli sau bilanț reiese că societatea a perdut jumătate din capitalul fundamental, direcțiunea are să convoace imediat o adunare generală, pentru-ca acționarii să decidă asupra continuării activității sau disolvării societății. Iar dacă se constată, că averea societății nu acopere datoriile, direcțiunea este datoare a face arătare la judecătoria competentă pentru deschiderea concursului“.

Mai departe în § 206 se dice, că lichidatorii sunt obligați a publica cel puțin odată pe an un conspect despre decursul lichidațiunii și a face o dare de seamă publică despre rezultatul lichidațiunii terminate.

De aici vedem că §§ citați ai legii noastre com. nu prescriu nici facerea bilanțului la deschiderea lichidațiunii, nici a bilanțului anual în decursul lichidațiunii, ci se mulțimesc cu o simplă publicațiune anuală despre situațiunea lichidațiunii; iar despre celelalte forme de bilanț ale legii com. germ. de sub a) și c) legea noastră com. nu face nici o amintire.

Bilanț în limbajul contabilității comerciale și prin urmare al dreptului comercial este o însemnare în formă de cont a diferenței de valoare între diferitele părți de avere activă și pasivă. Numirea bilanț, vine de acolo, că valoarea obiectelor de comparat — din motive practice — se scrie față în față, și se egalează prin trecerea diferenței (a soldului) ca poziție separată, pe partea unde este valoarea cea mai mică așa că ambele părți arată aceleși sume finale și-și țin cumpăna (echilibrul).

Bilanțurile prescrise de legea com. pentru societăți se deosebesc:

1. după formă în bilanțuri de avere și bilanțuri de profit (câștig).

2. după scop în bilanțuri pentru împărțirea averii și în bilanțuri pentru împărțirea profitului.

Bilanțul de avere în sensul legii comerciale este o însemnare în cifre a diferenței de valoare între averea și datoriile unui comerciant; cu ajutorul lui se constată averea curată a comerciantului, prin urmare îl putem numi bilanț pentru mijlocirea averii curate. Saldul lui este avere, dacă averea brută este mai mare decât datoriile, și este pierdere, dacă datoriile sunt mai mari.

Bilanțul de câștig în sensul L. C. arată diferența între averea curată actuală și starea ei de mai înainte, adică creșterea sau scăderea averii curate într'o perioadă anumită.

Bilanțul de câștig al L. C. ar fi egal cu Contul de Profite și Perderi, dacă ar conține numai părțile de avere intrate și eșite provenite din activitatea comercială dezvoltată, dar nu și părțile de avere positive și negative, cari existau deja la începutul anului de afaceri. Însă bilanțul de câștig al L. C. conține d. e. atât investițiunile în fabrici dela începutul anului, cât și cele făcute în cursul anului, împrumuturile existente la începutul unui an de afaceri și cele contrase în cursul anului, etc. adică starea tuturor părților de avere și datorie dela finea anului.

Mai bine se învederează caracterul bilanțului de câștig ca bilanț pentru mijlocirea creșterii averii curate, dacă-l comparăm cu socotelile anuale de stat, și ca basă a lor cu budgetul statului sau al unei comune. Budgetul statului ține cont numai de venite și cheltueli, dar nu și de averea din care provin aceste venite, nici de datoriile cari reclamă cheltuelile. Astfel în budgetul statului n'au loc domeniile și pădurile statului, decât venitele lor, nici datoriile de stat, ci numai interesele, și suma ce o reclamă amortisarea acestor datorii an de an.

Dacă privim cu atențiune bilanțul de câștig al L. C., vedem că acela cuprinde numai starea părților de avere, iar intratele și eșitele se grupează în contul de profite și pierderi, trecându-se numai saldul lor în contul bilanț. Venitele unui negoț se trec în contul de profite și pierderi ca „profit“ eșitele ca „pierdere“. Deci contul de profite și pierderi ne arată diferența de valoare provenită din schimbările, prin cari a trecut averea curată în decursul unui an economic, escedentul de intrate sau eșite al anului; iar bilanțul de câștig diferența de valoare între averea curată dela finea și dela începutul unui an de gestiune. Câștigul ca sald al contului de profite și pierderi se numește venit curat, escedent de venite; câștigul ca sald al bilanțului de câștig însemnează o creștere a averii curate. Pierderea ca sald al contului de profite și pierderi însemnează supraerogat, ca sald al contului bilanț este identică cu scăderea averii curate.

Bilanțul anual ca bilanț de câștig. Bilanțul de încheiere anual al societății pe acțiuni după formă este bilanț de profit, după scop bilanț pentru împărțirea profitului. Dacă asemănăm dispozițiunile legii com. despre bilanțul anual al societății pe acțiuni cu dispozițiunile ei despre bilanțul anual al societății deschise (în nume colectiv), găsim următoarea deosebire: „La societatea în nume colectiv se stabilește la finele fiecărui an de afaceri câștigul sau paguba pe baza inventarului și a bilanțului“ (§ 85 al L. C. ung.); la societatea pe acțiuni câștigul anual rezultă din însuși bilanțul.

Deși § 165 al L. C. ung. dispune că numai aceea e permis a se distribui între acționari, ce rămâne ca câștig curat după bilanțul anual, de unde s'ar putea deduce că mijlocirea profitului nu se face în bilanț direct; § 199 p. 6 varsă lumină deplină asupra conținutului bilanțului: „profitul sau pierderea ce rezultă din compararea activei cu pasiva are să se treacă separat la finea bilanțului“. „La finea bilanțului“ este în bilanț, prin urmare profitul sau pierderea provenită din această asemănare constituie o poziție de bilanț, și anume ultima poziție în pasiva, dacă saldul e profit; și ultima poziție în activa, dacă saldul e pierdere. Prin urmare bilanțul anual arată câștigul sau paguba și este bilanț pentru mijlocirea profitului sau bilanț de profit.

Dacă bilanțul anual este bilanț de câștig, și dacă deducțiunile noastre despre bilanțul legii comerciale sunt esacte, atunci profitul stabilit ca sald în bilanț

trebuie să fie egal cu escedentul averii curate dela finea anului față de averea curată dela începutul anului.

Din § 199 reiese că bilanțul anual conține nu numai creșterea sau scăderea averii curate provenită din intrate și eșite, ci ori-ce creștere sau reducere adecă creșterea sau scăderea averii curate întregi în formă de sald.

Precum am mai amintit, dispozițiunile generale despre registre cuprinse în §§ 25—36 au valoare și pentru societăți, dar pe când § 26 prescrie, că fie-care comerciant are să facă la deschiderea negoțului și apoi la finea fie-cărui an un inventar, care să cuprindă averea sa imobilă, pretensiunile și datoriile sale, suma banilor gata și celelalte părți de avere cu valoarea lor specială, și să compună un bilanț, din care să se vadă raportul dintre avere și datorii, adecă un bilanț de avere; pe atunci § 199 p. 4 dispune în ce privește societățile pe acțiuni următoarele: „capitalul fundamental și eventualul fond de rezervă al societății au să se treacă în pasiva; deși e cert, că nici capitalul social, nici fondul de rezervă nu formează datoria societății pe acțiuni, ci averea aceea. Dacă capitalul social și fondul de rezervă ar fi datorii, atunci acționarii ar trebui să fie creditori, dar ei în baza § 163 al legii com. n'au drept a cere îndărăt sumele plătite cu excepțiunile admise de § 154, când adunarea generală constituantă nu se convoacă de fondatori în cel mult două luni dela expirarea ultimului termen pentru subscrierea acțiunilor, și de § 204, când se disolvă o societate pe acțiuni. În acest cas însă acționarii n'au drept a pretinde sumele plătite, ci numai partea care le compete din averea rămasă după achitarea datoriilor, în proporție cu acțiunile ce posed.

De aici urmează, că pasiva unei societăți pe acțiuni nu constă numai din datorii, și deci nici bilanțul societății pe acțiuni nu arată numai raportul între avere și datorii, adecă nu este numai un bilanț de avere. Aceasta o confirmă p. 6 § 199 al L. C., care ține că profitul sau pierderea, ce provine din compararea stării active cu cea pasivă, — adecă după considerarea și a pasivei, care nu este datorie — este a se face evident separat la finea bilanțului.

Capitalul social și fondul de rezervă, ce le posedă o societate sunt valori pozitive, și dacă totuși vin în pasiva, numai o motivare este posibilă, și anume aceea, că lor nu li-se atribuie la contare o valoare economică, materială, pentru-că atunci locul lor n'ar fi în pasiva, ci numai o valoare formală, de socoteală. Fînd-că și datoriile formează o parte a pasivei, deci capitalul social cu fondul de rezervă și datoriile formează pasiva adecă pozițiunile, cari se subtrag din activa.

Cele trei pozițiuni de subtras din activa: datorii, capital fundamental și fond de rezervă, nu sunt de un gen, căci una este însemnătatea „datoriilor“ și alta a „capitalului fundamental“ și a „fondului de rezervă“. Datoriile sunt părți de avere negativă, capitalul social și fondul de rezervă numai după nume sunt părți de avere; de unde urmează, că ele nu se subtrag din activa deodată cu datoriile, ci după datorii. Capitalul social și fondul de rezervă sunt a se subtrage din suma, ce rămâne după subtragerea datoriilor.

Dacă subtragem din activa numai datoriile, atunci suma ce rămâne nu este altceva decât averea curată dela finea anului. Dacă mergem mai departe și din averea curată subtragem capitalul fundamental și fondul de rezervă, rămâne „profitul“. Profitul reprezintă deci suma, cu care averea curată dela finea anului este mai mare decât capitalul fundamental și fondul de rezervă.

Profitul realizat conform bilanțului anual al unei societăți pe acțiuni reprezintă așadar o creștere a averii curate, și bilanțul anual de încheiere este un bilanț, care arată creșterea averii curate.

Bilanțul despre creșterea averii curate are o formă cam curioasă. El nu cuprinde de o parte (în activa) averea curată dela finea anului, de alta (în pasiva) averea fundamentală (capitalul social și fondul de rezervă) și câștigul; ecuațiunea nu este: averea curată dela finea anului = averea fundamentală + profitul; sau la o încheiere cu pagubă: averea curată dela finea anului + pierderea = averea fundamentală; ci ecuațiunea este următoarea: averea brută (activa) dela finea anului = datoriile dela finea anului + averea fundamentală (capitalul fundamental + fondul de rezervă) + profitul.

Causa că ecuațiunea nu este: averea curată dela finea anului = averea fundamentală + profitul, ci: averea brută dela finea anului = datoriile dela finea anului + averea fundamentală + profitul, este a se căuta în elementele contabilității generale comerciale, pe a căror basă se construiesc și bilanțul societății pe acțiuni. În sensul legii bilanțul are să presinte raportul între avere (avere brută) și datorii, astfel și la o societate pe acțiuni averea brută și datoriile au să stea față în față, în formă de cont. Activa = datorii + avere fundamentală + profit, iar averea curată = averea fundamentală + profit, sau profitul bilanțului de încheiere = averea curată — averea fundamentală (capital fundamental + fond de rezervă).

Pentru a demonstra că bilanțul societăților pe acțiuni nu este bilanț de avere ci bilanț de câștig, să luăm d. e. bilanțul unei societăți pe acțiuni cu un capital fundamental de K 600,000— compus ca bilanț de avere și ca bilanț de câștig:

Activa.		Pasiva.	
Numărar	400,000—	Creditori	60,000—
Mărfuri	200,000—	Sald	640,000—
Debitori	100,000—		
și	700,000—		700,000—

Activa.		Pasiva.	
Numărar	400,000—	Creditori	60,000—
Mărfuri	200,000—	Capital fundamental	600,000—
Debitori	100,000—	Profit ca Sald	40,000—
și	700,000—		700,000—

Primul bilanț e compus după dispozițiunile generale despre registrele comerciale cuprinse în § 26, al doilea după dispozițiunile speciale referitoare la bilanțurile societăților pe acțiuni cuprinse în § 199. În cazul prim saldul formează averea curată (activa 700,000, datoriile 60,000 = averea curată 640,000—); în exemplul al doilea saldul este 40,000—, dar această sumă nu este diferența între activă și datorii, prin urmare nu este bilanțul prescris de § 26 al L. C., deci acesta nu este bilanț de avere, ci bilanț de câștig.

Modul prim nu corespunde cerințelor unui bilanț care are să arate creșterea averii curate, căci nu pune față în față activa cu pasiva, de aceea creșterea averii nici nu se poate face evidentă în însuși bilanțul, precum cere § 199 p. 6 al L. C. ci numai afară de bilanț, în contul capital.

Ací vom avea următoarele pozițiuni:

Debit.	Contul Capital.	Credit.
la Bilanț de încheiere .	640,000	per Bilanț de deschidere
		600,000
		Profit ca Sald
	640,000	40,000
		640,000

Mijlocirea profitului se face aici pe baza bilanțului, nu însă în bilanț direct ci în contul capital.

Ce e drept, s'ar pute obiectiona, că cele 40.000 adecă profitul curat sunt cuprinse la exemplul prim în cele 640.000, și în modul acesta din bilanțul prim încă se poate deduce creșterea averii curate; dar § 199 p. 6 pretinde necondiționat, ca profitul să fie arătat deosebit la încheierea bilanțului ca sald, și această dispozițiune pozitivă este desconsiderată în modelul prim de bilanț.

Însă bilanțul anual de încheiere al societăților pe acțiuni nu este nici o combinațiune de bilanț de avere și bilanț de câștig, fiind-că el nu mijlocește diferența între averea brută și datorii + avere fundamentală. Diferința între averea brută și datorii se poate face numai printr'o calculațiune deosebită.

Părerea susținută aci, că bilanțul societăților pe acțiuni este un bilanț de câștig, nu se poate combate cu efect nici prin § 25 al L. C., care ține că din registre trebuie să se vadă complet situațiunea averii unui comerșant, pentru-că § 199 p. 4 și 6 prescriu apriat ce abateri suferă bilanțul unei societăți pe acțiuni.

Afară de aceea § 25 al L. C. sub situațiunea averii nu înțelege pe cea de contare, ci situațiunea economică a averii, dacă aceea e favorabilă sau nefavorabilă, iar evidența situațiunii economice o arată și bilanțul de câștig.

Am dis încă la început, că bilanțul societății pe acțiuni este după formă bilanț de profit, după scop bilanț pentru împărțirea profitului.

Ca formulă a bilanțului pentru mijlocirea profitului am stabilit equațiunea: A (activa) = D (datorii) + C (capital fundamental) + R (fond de rezervă) + P (profit). La acelaș rezultat ajungem dacă schimbăm equațiunea și dicem: $A - D = Ac$ (averea curată) = $C + R + P$; cu alte cuvinte din bilanțul de câștig reiese că averea fundamentală (capitalul fundamental + fondul de rezervă) și profitul sunt egale cu averea curată dela finea anului a societății pe acțiuni. Averea fundamentală și profitul constituie deci cei doi factori ai averii curate.

Trebuie să distingem acești doi factori ai averii curate unul de altul, fiind-că § 163 al L. C. dispune că acționarii pe întreagă durata societății au drept de pretensiune numai asupra profitului curat și anume *asupra acelei părți din profitul curat, care este a se distribui în sensul statutelor*; iar § 165 prescrie că „numai aceea se poate împărți între acționari ce rămâne ca profit curat după bilanțul anual“. De aci deducem că acționarii n'au drept de pretensiune asupra averii fundamentale, cât timp există societatea, astfel pe întreagă durata unei societăți trebuie bine făcută distincțiune între averea fundamentală și profit.

Această deosebire este evidentă din bilanțul anual de încheiere, care arată mărimea profitului curat, care se poate împărți ca câștig anual; prin urmare bilanțul anual de încheiere servește numai scopul împărțirii profitului curat.

Legea com. germ. face încă o deosebire esențială între bilanțul de avere și bilanțul de câștig, dispunând că părțile de avere au să fie taxate în bilanțul prim după valoarea lor efectivă din present, iar în bilanțul de câștig al societăților pe acțiuni toate obiectele de avere au să fie taxate cel mult cu prețul de cumpărare, așa dar de multe-ori sub valoarea lor actuală. În această privință legea noastră comerc. cuprinde dispozițiuni egale pentru taxarea părților de avere în ambele bilanțuri (§ 28 ca și § 199 p. 1), deci bilanțul de câștig al societăților pe acțiuni în legea com. germ. este pus pe base mult mai solide decât în legea noastră comercială.

„Ajută-ți și-ți va ajuta și D-zeu!“

(Fine).

f) Un alt rău mare este la noi, *că nu scim prețui în deajuns timpul*. La noi timpul iernii, mai cu seamă pentru o mare parte din bărbați, este un timp de neîntreruptă nelucrare, și pentru unii este un timp de petrecere prin cărcime, unde cum se scie, omul nu poate sta cu gura goală.

Până când nu vom folosi mai bine timpul iernii, lucrând și câștigând, dacă nu altă, macar hrană sufletească sau învățături, — până atunci nu e nădejde de mai bine.

Dar tot așa de rău e că la noi se prăsnuesc cu nelucrare multe țile chiar și peste vară, și anume țile de opăceală, cari biserica nu ne îndatorează să le prăsnuim.

Barem de ne-ar deschide ochii anul acesta rău, ca să prăsnuim și noi — cum fac alte neamuri — numai sărbătorile poruncite de biserică.

Ori-cât sunt de mari, dragii mei, lipsele pricinuite de secetă în acest an, să mă credeți, că: restringerea în toate, adecă dela beuturi și fumat, dela cumpărături de tirg, în sfârșit dela tot, fără ce putem fi, prețuesce mai atâta cât fac pagubele pricinuite de secetă.

II. Și acum să ne întoarcem, dragii mei, la lipsele mari, ce ne-au venit asupra capului în acest an. Aceste sunt mai ales două: *lipsa de nutreț pentru animale și lipsa de cucuruz*, cari aduc cu sine și alte multe rele.

1. *In cât pentru nutrețul vitelor* acest an a fost din cale afară rău. În unele locuri nu a fost nutreț nici pe jumătate și în altele nici a treia parte ca în anii cât de cât buni; iar vitele au fost lipsite de pășune în tot decursul verii. Paie sunt puține și mărunte. Pașii de cucuruz rămași îndărăt în creștere vor face și ei mai puține și mai slabe servicii de cât de obicei. Astfel lipsa de pășune ca și preste tot lipsa de nutreț pentru toamnă, iarnă și primăvară este adânc simțită în toate părțile și toate soiurile de nutreț s'au scumpit cum nu s'a mai pomenit. Un cărucean de fân care altă dată, la acest timp costa 10—12 fl. astăzi costă la oraș 30—40 fl.; un cărucean de paie, care costa 2 fl.; costă 7—8 fl. și așa mai departe cu toate: trifoiu, luțernă, napi, crumpene, pleavă ș. a. Dar nici cu prețurile aceste mari nu e de unde să se cumpere; iar cei-ce vînd acum și peste tot cei-ce vor trebui să cumpere mai târziu, vor fi, poate, constrinși să cumpere cu prețuri îndoite ca cele de acum sau la din contră să le moară vitele de foame.

În vederea acestor mari nevoi a venit guvernul (cărnuirea țării) și a făcut poporului unele înlesniri de mare însemnătate. Anume a dat îngăduială ca oamenii să-și poată pasce vitele în pădurile statului (țării), și să poată aduna frunzări și frunze pentru iarnă. A oprit scoaterea din țară a fânului și a tuturor soiurilor de nutreț. A luat măsuri ca vitele să se poată da în iernatic, a arătat cum și-ar putea oamenii produce (prăsi) nutreț verde pentru toamnă și pentru primăvară de timpuriu ș. a. De sigur va lua și va trebui să mai iee și alte măsuri trebuincioase pentru ajutarea populațiunii. Va trebui, credem, să pășească ca mijlocitor și ajutor și pe alte căi, dând ajutoare celor amenințați să peară de foame, oameni împreună cu vite.

Toate aceste sunt bune și frumoase. Statul își împlinesce prin aceasta o datorință mare față de viitorul

său. Astfel de datorințe sfinte au și fruntașii noștri români. Ei încă trebuie să chibzuiască mai înadins asupra celor-ce sunt de făcut pentru a alina și micșora suferințele poporului.

Dar ca să nu se împlinescă dicătoarea prea adevărată, că „până vine cu leacul, moare beteagu”, *trebuie să se ajute fie-care pe sine, și îl va ajuta și Dumnezeu.*

Cum să vă ajutați?

a) *Să adunați și păstrați cu mare îngrijire: paie turnumecată, pleavă și păși de cucuruz. Nu vindeți nici de aceste, cum nici fân, otavă, trifoiu, luferină, mazărice, napi, crumpene ș. a. ori cât de bine vi s'ar plăti. E ca și când casa și toate dinprejur îți sunt amenințate de foc. Datorința aveți înainte de toate să scăpați ce e al vostru din gura flăcărilor mistuitoare.*

b) *Să întrebuințați cu mare cumpeneală tot ce ați adunat și veți mai aduna pentru hrana vitelor.*

Intovărășiți-vă câte 5—10 plugari și cumpărați cu 30—40 floreni câte o mașină de tăiat nutreț care face prețioase servicii nu numai în anii cei răi ci și în anii cei buni.

Dați vitelor paiele și pășii de cucuruz numai tăiate și pregătite anume în acest scop.

În nutrețul tăiat trebuie să între tot ce rămâne în iesle și ce a căzut lângă ele (ogrinjii), pășii de cucuruz, paiele și mai ales cele de ovės și de orz, vręji de fasole, paiele rămase din treeratul trifoiului ș. a.

Acest nutreț tăiat vitele nu-l mănâncă bucuros, dacă li se dă fără a fi anume pregătit prin dospire care se face în modul următor:

Nutrețul tăiat îl azezați în două putine (cădi) mari (mărimea lor atârnă dela numărul vitelor de nutrit) așa că pe fund să vină un strat de astfel de nutreț în grosime cam de o palmă; peste acest strat să preserați de tot puțină tocătură de napi de nutreț s'au de napi de miriște, ori de cartofi. etc. După aceea se preserați puțină țărițe. Urmează apoi iar un strat de nutreț tăiat (paie etc.) și peste el napi tăiați și puțină țărițe urmând astfel până s'a umplut vasul. În fine nutrețul îl îndesați cu un pisălug anume de lemn, și apoi turnați cu o cană de udat 2—3 ferii de apă ferbinte — după mărimea vasului — și pe urmă vasul îl acoperiți cu un straiu.

După trei zile acest nutreț bun este pregătit îndeajuns, vitele îl mănâncă cu cea mai mare plăcere până la ultimul fir. Chiar și porcii, ce se țin preste iarnă consumă foarte bucuros acest nutreț.

Îndată ce se începe nutrirea din un vas, se umple în modul arătat celalalt vas, ca astfel de nutreț să nu se gate.

Fân sau otavă să dați în porțiuni mici numai înainte de adăpat.

Cailor să le dați ovėsul amestecat în nutrețul tocat (tăiat).

La început dați din nutrețul numit de trei ori la zi, fie-cărei vite numai câte o litră; mai târziu, după-ce s'au obicinuit cu el, câte 2, 3, 4 litre și se poate ridica până la 60 litre pe zi.

Nutriend vitele astfel veți cruța mult fân (în acest an trebuie neapărat să cruțați), vitele nu vor slăbi ci se vor ingrășa și vacile nu vor imputina laptele.

Așa ar trebui să faceți și în anii cei buni; cu chipul acesta ați pute să țineți vite mai multe și mai bune. Timp pentru pregătirea nutrețului în modul arătat aveți destul; iarna și așa nu vă prea îmbuldesc lucrurile.

c) *Să adunați frunzări cât de multe din păduri și de pretutindeni.*

În anii lipsiți de nutreț oamenii s'au ajutat foarte mult cu frunzările. Ne putem ajuta și noi cât de bine. Cel mai bun nutreț îl dă: plopolul, sălcea, răchita, teiul, ulmul, arinul, frasinul, paltinul, carpinul și stejarul.

În ținuturile cu mulți acății frunzările acestora fac și ele prețioase servicii la nutrirea animalelor.

Frunza de viie e și mai plăcută vitelor.

Timpul cel mai potrivit pentru adunarea frunzărilor este în luna lui Septembrie, adecă dela *Sântă-Măria-cea-mare* până după *Diua-crucii*.

Se adună rămurelele tinere și subțiri rumpându-se cu mâna, sau mai bine tăindu-se cu cosorul. De pe arborii înalți frunzările se taie mai ușor cu foarfecile pentru curățirea omidelor de pomi.

Adunatul trebuie să se restrângă la frunzările din jurul coroanei; cele dinspre vîrf au să rămână nevătămate.

Aceste frunzări se fac snopi și se uscă pe încetul în umbră (nu în soare), apoi se păstrează sub coperiș.

Cine adună frunzări foarte multe și din pricina ploilor nu le-ar putea usca, n'are să le lege snopi; ci le va așeza strat de strat preste olaltă într'un șop s'au preste tot sub coperiș, punând la urmă preste ele greutăți mari, ca să se împiedece, pe cât e cu putință, intrarea aerului și formarea muceșelii. Umeșeala frunzărilor adunate pe ploaie nu e stricătioasă, însă e stricătioasă umeșeala, care ar intra în grămeșile de frunzări neaședate sub coperiș.

Mă întorc din nou și vă dic: acum e timpul, adunați frunzări.

Mai târziu după-ce a căzut frunza, adunați frunze uscate pentru așternut. În chipul acesta veți cruța paiele, cari trebuie folosite numai pentru hrănirea vitelor.

d) *Unde se poate adunați rogoz, coada calului, și alte plante de apă, dacă nu pentru altă cel puțin pentru așternut.*

e) *Îngăduind timpul să prășiți nutreț verde.* Asupra acestui mod de prăsire a nutrețului ministrul treburilor economice din țară a dat o îndrumare, ce, bine ar fi să poată fi urmată. Auume ni s'a spus în aceea îndrumare, să sămănăm: cucuruz de nutreț, mohor, meiu, hrișcă, muștar alb, mazere de primăvară în amestecare cu orz, săcară de nutreț, mazere de toamnă în amestecare cu mazărice.

Dar dacă s'ar fi și sămănat aceste plante, ele, în lipsa de ploaie, nu s'ar fi făcut.

Las'că cucuruzul, mohorul și orzul de toamnă cu mazerea, ar fi trebuit sămănite în luna lui Iulie, ca să putem avé folos de ele.

Meiul, muștarul, șparga și hrișca, s'ar mai pute sămăna și în August; dar sămēnța e scumpă, timpul e secetos și acum; iar o încercare, ca și aceasta ce costă bani și lucru nu v'ași da sfatul să o faceți întâiași dată în acest an rău. În alți ani, da.

A-ți pute însă, și ar fi bine, să faceți un lucru care nu vă e străin. Anume să sămēnați între sântă-mării *săcară de nutreț* pentru-ca să aveți la primăvară de timpuriu nutreț verde pe seama vitelor.

Săcara de nutreț ar trebui sămēnată în pământ gunoit de proaspēt. Se sămēnă mai deasă decăt săcara cultivată pentru grăunțele ei și se cosesce primăvara înainte de a înspeca (60—80 măji metriche de pe un jugș). Se dă vitelor în stare verde; pentru uscat nu e potrivită.

Tot acum a-ți pute sămēna mazere de toamnă amestecată cu mazărice. Se sămēnă în pământ bun.

mijlociu, 120—140 kilograme la jugăr, dacă se samănă prin împrăștiere, 90—110 kilograme sămănându-se cu mașina. Un jugăr dă 100—120 măji metrice de nutreț verde, foarte plăcut vitelor.

f) Să țineti vitele la pășune cât mai mult, de se poate până prin postul Crăciunului.

g) Vitele neapărat trebuincioase pentru muncă să nu le vindeți, că la primăvară vor fi foc de scumpe, iar acum le-ați vinde pe un preț de batjocură.

Dacă veți urmări cum v'am arătat, nici nu veți avea trebuință neapărată să le vindeți.

III. Seceta ne mai pomenită din primăvara și vara acestui an a pricinuit și o lipsă mare de bucate. Grăul a dat numai o roadă mijlocie, cucuruz e foarte puțin, poate nici a de cea parte ca în anii cei buni, crumpene puține, legumi și poame tot asemenea.

În urma acestora toate soiurile de bucate s'au scumpit dintr'odată. Hectolitru de grâu se vinde în cele mai mici orașe cu preste 17 coroane, iar hectolitru de cucuruz cu 14 coroane, prețuri nemai pomenite în acest timp.

Dar nu numai la noi în țară, ci și în țările vecine e lipsă de bucate, îndeosebi lipsă mare de cucuruz. Astfel nici fân, nici cucuruz nu e iertat să se exporteze (scoată) din țara noastră, și nici din țările vecine să se aducă la noi.

Încât pentru aducerea cucuruzului trebuincios toată nădejdea ne este la America, unde, după scirile ce avem, roada cucuruzului în acest an e din cele mai bune.

Cu toată roada cea bună din America, fiind așa lipsă mare în foarte multe țări, prețul cucuruzului negreșit are să se urce. Și sub povara acestei urcări cei mai mulți vor avea să sufere, îndeosebi sărăcimea.

Cum am pute să micșorăm măcar în parte acest rău?

Să-și facă fie-care încă de pe acum socoteala de câte ferdele de grâu și de câte de cucuruz va avea trebuință până la secerișul anului viitor. Să socotească cât grâu, cât cucuruz și crumpene are și câte mai trebuie să cumpere.

Totdeauna am sfătuit și sfătuim, că de datorii oamenilor să se ferească, pentru-că datoria se face ușor dar se plătește anevoe. În anul acesta însă credem că împrumuturile făcute acum în scopul cumpărării bucatelor neapărat trebuincioase până la seceriș, ar fi cel mai mic rău între atâtea rele mari.

Iată cum! Cine s. p. are trebuință să mai cumpere 30 ferdele de cucuruz și poate să vîndă un cap de vită, pentru care și așa nu ar avea nutreț preste iarnă, să o vîndă, chiar și mai ieftin, cumpărând cucuruzul trebuincios. Înțeleg să vîndă din vitele mai tinere sau preste tot acelea cari nu-i sunt neapărat trebuincioase în economie, nu însă boii sau vacile de jug și caii de ham.

Neavînd mod de a face bani din vite să împrumute suma trebuincioasă dela bancă. Ca să ne folosim de exemplul (pilda) de sus, vom dice că pentru ca cineva să cumpere acum 30 ferdele de cucuruz are trebuință de vr'o 45 fl. Ar trebui deci să împrumute 45 fl., din cari cam 3—4 fl. ar fi camăta pe un an și cu ceialalți ar pute cumpăra vr'o 30 ferdele de cucuruz. În chipul acesta, după 45 fl. împrumutați ar plăti vr'o 4—5 fl. camăta pe timp de un an.

Cine însă va lăsa să cumpere cucuruz rînd pe rînd tot mai scump are să plătească nu 5 fl. la $\frac{1}{2}$ de sută, ci multe de ci și chiar sută la sută.

Acum e timpul să vă cumpărați și crumpenele și alte legume trebuincioase; mai târziu și aceste vor fi mult mai scumpe.

Să nu scăpați din vedere, că în anii de foamete oamenii s'au ajutat cum au putut: au mâncat, poate, odată într'o di. și, și atunci rău, chiar pâine din scoartă de stejar și mulți au murit de foame. Pană la atîta de sigur nu vom ajunge. Dar e neapărat trebuincios ca bine să cumpănim, bine să ne împărțim lucrurile și peste toate să cruțăm, pentru-ca în acest an rău să mîntuim ce se poate mîntui și să scăpăm cu viață.

Pentru mîntuirea sărăcimei va trebui să păsească la mijloc și să ajute statul și toți cari au prisosuri și pot să ajute.

Să ne rădîmăm însă înainte de toate pe puterile noastre și Dumnezeu va fi ocrotitorul și sprijinitorul nostru. El ne va ajuta să trecem și acest an rău.

IV. Fie ca acest an rău să ne aducă mereu aminte, că în anii buni trebuie să cruțăm pentru-ca să nu ducem lipsă în anii de pedeapsă și ca să schimbăm modul de purtare a economiei:

1. Prin cultivarea în măsură de ajuns a trifoiului, luțernei și napilor de nutreț, ca în chipul acesta să putem cresce vite mai multe și mai bine.

2. Prin îngrijirea mai bună a fînațelor, cari grăpându-se an de an cu grapa de fînațe ar putea să dea nutreț îndoit mai mult.

3. Prin întrebuițarea de mașini îndeosebi mașina de sămănat grâu, cu care se poate cruța la a treia parte din grăul sămănat în fie-care an; mai departe prin întrebuițarea mașinei de sămănat cucuruzul în rînduri și de săpat, cu cari să cruțăm multă muncă și cheltueli.

4. Prin crescerea unor soiuri mai alese de vite; soiurile alese, îndeosebi vacile lăptoase și cărnoase de Elveția, sunt întreit mai bine plătite și mai bune de lapte de cât soiurile noastre.

5. Prin cultivarea grădinilor noastre cu tot felul de pomi și legumi, făcînd din ele isvor de bunăstare și chiar de îmbogățire.

6. Prin cultivarea albinelor, cari cu puțin lucru și mai fără nici o cheltuială aduc prin mierea și ceara lor multă binecuvîntare în casa stăpînului. În o comună ca Rusciorii ar putea să țină fie-care om 10—20 stupi și toți împreună mii de stupi.

7. Mai puțin v'ați gîndit, poate, la înființarea unei mici bănci sătesci, cum se află în nenumărate sate, și cari sunt de un folos netăgăduit pentru locuitorii din comună și cu deosebire în anii răi cum este și cel de față.

8. Tot așa de puțin v'ați gîndit, poate, la înființarea unei tovărășii pentru agonisirea de mașini de sămănat, de grape de fînațe ș. a. multe, cari ar ajuta înaintarea DVoastre în bunăstare.

9. Nime din DVoastră nu s'a gîndit mai înadins la o tovărășie pentru asigurarea vitelor, ca în chipul acesta să ve puteți ajutama înșive în nenorociri, în grabă.

10: Dar câte n'ar fi încă de spus? Tot lucruri bune, cari nu le facem. Anume nu ne-am dat mai înadins copiii la meserii și negot, ca să ne avem și noi meseriașii și neguțătorii noștri, să le dăm lor banul și ei să ne dea marfa trebuincioasă, ajutându-ne astfel împrumutat și ridicându-ne și noi la bunăstare, cum fac alte neamuri.

Iată, dragii mei, v'am arătat o mulțime de cărări, pe cari apucînd și stăruind mereu, nici anii răi, nici alte primejdii nu vă vor pute imbrînci.

Vă dic în urmă: luminați-vă prin învățatură în școală și biserică, ascultați de preotul și învățătorul DVOastre! Țineți unii cu alții ca frații cei buni. Trăiți în pace și bună înțelegere și darul Domnului va fi cu noi. S.

JURISDICȚIUNE.

Decisuni în cauze concursuale.

Intabulararea ordinară în urma cererilor date în ziua, când s'a afișat edictul de concurs, nu are valoare.

Imprejurarea, că tatăl cade în concurs, nu sistează dreptul de a exercia și pe mai departe potestatea paternă și implicit tatăl poate manipula și de aci înainte averea copilului seu minorean. §§.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Septembrie 1904.

Pe piața internă cererea de bani crește în continuu și tot mai grea devine satisfacerea ei, deși pretenșiunile de ultimo au rămas între margini relativ destul de modeste. Discontul privat a ajuns aproape egal cu rata băncii de emisiune, adică la $3\frac{7}{16}\%$ și dacă banca încă nu s'a gândit să urce rata dela $3\frac{1}{2}\%$, cauza este că dispune încă de o rezervă de bilete libere de contribuțiune de K 265·8 milioane. Banca a.-ung. e binepregătită pentru acoperirea trebuințelor interne între ori-ce împregiurări dispunând de un stock metalic de 1159 milioane K în aur și 200 mil. K în devise.

Pe piața internațională nicăiri nu s'a simțit lipsă de numărare. În Berlin a fost numărare abundanță, discontul privat a variat dela $2\frac{5}{8}\%$ — $2\frac{3}{4}\%$, în Paris din cauza abundenței a scăzut în unele cazuri până la $\frac{7}{8}\%$.

SUMAR.

Crisa. — Bilanțul societăților pe acțiuni — bilanț de câștig. — „Ajută-ți și-ți va ajuta și D-zeul“. — Jurisdicțiune: Decisuni în cauze concursuale. — Revista financiară: Situațiunea.

„LUCEAFĂRUL“

Institut de economii și credit ca soc. pe acții în Vêrșeț.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și de economii „Luceafărul“ în Vêrșeț publică concurs pentru ocuparea unui post de practicant. — Salar anual K 960.—

Cei ce doresc a reflecta la acest post au să-și înainteze rugărilor până cel mult în 10 Septembrie a. c. st. n., să documenteze că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate și să poseadă limba română, germană și maghiară în vorbire și scriere.

Cei cu praxă de bancă sunt preferiți.

Vêrșeț, din ședința direcțiunei ținută în 24 August 1904.

Nr. 71 (1—1)

Direcțiunea.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 31 August 1904.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
Datoria publică comună.			
		v. cor.	p. 100 K
5	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	99-50	100-35
5	„ „ arg. Ian., Iulie. 16% „	99-50	100-35
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% „	—	195—
5	„ „ „ 1860 à fl. 500— „ 20% „	153-60	155—
5	„ „ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	185-50	187—
—	„ „ „ 1864 à fl. 100— „ 20% „	261—	261—
Datoria publică austriacă.			
1	Renta austr. aur., scut. de dare	119-30	119-50
4	„ „ Cor.	99-45	99-50
3½	„ „ de invest.	91-30	—
Datoria publică ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	119-05	119-40
4	„ „ Cor. „ „	97-20	97-55
3½	„ „ „ „ „ „ „ „	89-30	89-25
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl.	208-50	209—
4	„ p. regul. Tisei sc. de dare	163-50	164-50
4½	Oblig. de regalii croat-slav. „ „ „	—	102-50
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	83-25	83-75
4	Oblig. rurale croato-slavone „ „ „	—	99-50
4	„ „ ungare „ „ „	98-25	98-75
Alte datorii publice.			
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	279—	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-20	98—
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104-50	—
2	„ „ sêrbesci à 100 fr.	97—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	132—	—
—	Impr. bulgar 1889	110-35	110—
Scrisuri fonciare și a. a.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100-45	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880	314—	—
4	Banca austro-ungară 40½ ani	101-60	101-60
4	„ „ „ 50 ani	—	101-60
4½	Banca com. ung. Pesta	101-15	101-25
4½	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107-50	108—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50½ ani	101-50	101—
4	„ „ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	97-60	98-50
4	Inst. de credit fonciar ungar	99-50	100-50
3½	„ „ „ „ „ „ „ „	99-40	99-50
4½	Banca hipotecară ungară	101-20	101—
4	„ „ „ „ „ „ „ „	101-20	99—
4	„ „ „ „ „ „ „ „	275—	136-50
30%	Banca hip. ung. cu premii	—	109—
5	Albina, Sibiu	—	102-50
4½	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102-50
4½	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-50
Losuri.			
	Basilica. à fl. 5—	22—	22-50
	Credit, à fl. 100—	472—	472—
	Clary, à fl. 40— v. c.	168—	—
	Buda, à fl. 40—	169—	169—
	Pálffy, à fl. 40—	173—	170—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55-50	56—
	„ ungară, à fl. 5—	30-25	31—
	Rudolf, à fl. 10—	71—	—
	Salm. à fl. 40— v. c.	228—	—
	Salzburg, à fl. 20—	79-50	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	518-50	—
	Triest, à fl. 50—	300—	—
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	10-75
Valute.			
	Galbini austr. sau ung.	11-38	11-43
	„ c. reg.	11-38	11-33
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. aur)	19-05	19-08
	20 Marce germ. aur	23-52	23-52
	Ruble rusesci de hârtie per bucată	—	2-54½
	Bilete germ. 100 M.	117-40	117-47
	„ franc. 100 Fr.	—	95-22
	„ ital. 100 Lire	95-10	95-20
	Ruble, bilete, 100	254-25	—
	Lei românesci, 100	—	95-40

Prețul per bucată